NEDELJA JE DAN ZA SREČNE LJUDI

Breda Pugelj

1857

Breda Pugelj

Nedelja je dan za srečne ljudi

1857
Celjska Mohorjeva družba
Prva slovenska založba

Mariboru,
ki je že več kot pol stoletja moj dom.

Tadeja stopi v čevlje, take brez vezalk, da se ji ni treba sklanjati. Zanjo to pomeni eno bolečino v hrbtu manj. Pa saj niso prehude. Nato z obešalnika sname jopo. Medtem ko jo oblači, se zazre v precej ozko ogledalo – no ja, saj tudi predsoba ni posebno široka – in pomisli, da bi bil najbrž čas za ponovno barvanje las. To počne že nekaj let, čeprav pri narastku kostanjeva še vedno vztrajno tekmuje z vse bolj opazno sivino. Obrne ključ, ki zmeraj tiči v vratih. Kar je najbrž čisto odveč. Odkar v hiši ni nikogar razen nje, tudi vežna vrata v pritličju vedno zaklepa. Prime kljuko in jo spet spusti. Ne more si pomagati, čeprav se ji sami zdi neumno. Kako smešno bi se zdelo šele komu drugemu, če bi opazil! Ampak te nevarnosti ni. Obrne se in se vrne v kuhinjo. Previdnost ni nikoli odveč, je govorila nona. Vse je v redu kot vedno. Plin, na katerem je zjutraj zavrela vodo za kavo, ne gori več in luč v kopalnici je ugasnjena. Zakaj si ne zaupam, jo prešine. Najbrž že stotič. Ja, zakaj? Spotoma pogled usmeri še v dnevno sobo in odločno odpre vrata.

Gremo! Na vrsti je tistih domnevno pomembnih tisoč korakov, čeprav se ji v zadnjem času tu in tam utrne dvom, ali je sploh vredno – vedno po istih ulicah, vedno po istih poteh v parku. Po petih dneh nenehnega dežja je danes končno posijalo prijetno jesensko sonce, zato vreme ne more več služiti kot izgovor. Kljuka, vrata. Tadeja za hip obstane, saj mora globoko vdihniti. Ne gre za to, da bi na vrhu stopnic ostala brez sape, ustavi se zaradi vonja, ki se ga z leti navzamejo vsa rahlo zatohla

stopnišča starih hiš. Gre za vonj in za spomine, ki jih vedno znova vzbuja v njej. Za tiste najzgodnejše in najlepše, ko je kot malčica prihajala sem k nonici na obisk z občutkom, da je vsaj tu vse dobro in prav, da je tu na varnem. In za tiste, ki so nastali nekaj let pozneje, ko se je kot osnovnošolka z mamo – a brez očeta – vrnila iz »pravljične« tujine, ki se vendarle ni izkazala za tako zelo pravljično. Spomni se tudi, kako se je kot brodolomka zatekla nazaj k noni, ki je bila že zelo stara in izmučena in je že čez nekaj mesecev … Ne! Misel na tisti čas raje hitro odrine. Zaklene vrata, čeprav se gotovo nobenemu vlomilcu ne bi zdelo vredno vdirati v to stanovanje.

Previdno se začne spuščati po stopnicah in za vsak primer z levico drsi po ograji. Stopnice so kamnite in že pošteno zlizane. Ne trudijo se prikrivati svoje častitljive starosti, tako kot tudi vsa hiša ne, ki je presenetljivo uspešno preživela dve svetovni vojni s hudimi bombnimi napadi vred. Veliko drugih zgradb v ulici je takrat končalo kot kup ruševin, manjše poškodbe na njeni hiši pa so po drugi vojni nekako uspeli zakrpati. Po nonini zaslugi, seveda.

Preden odklene vežna vrata, zakašlja. Bolj iz navade. Rahle hripavosti, spomina na zdravniški poseg v boju proti *kleščarju* – kot ga v mislih imenuje –, ki ji je tako kruto postavil življenje na glavo, se pač ne more znebiti.

Ko stopi čez prag in na ulico, se spet za hip ustavi in poskuša čim bolj zravnati hrbet. Mogoče res ne bi bilo slabo, če bi se v bližnji prihodnosti prijavila na pregled pri fiziatru. Sicer pa – je sploh še vredno? No ja, to bo izvedela čez približno mesec dni, ko bo prispelo novo vabilo na vsakoletni rutinski pregled. Zdaj raje ne bo tuhtala o tem.

Ozre se proti nebu. Končno! Modrina in zlati žarki že precej nizkega jesenskega sonca. Oboje se ji zazdi kot darilo. Potem s pogledom na hitro ošine šipi malih lokalov v pritličju. Oba sta že nekaj let prazna. Sicer pa nista edina z golima izložbama v ulici. Večji lokal je nonica nekoč dajala v najem. V njem je

bila mlekarna in poleti so prodajali tudi sladoled. Takrat je mala Tadeja kot prestolonaslednica kdaj pa kdaj dobila kepico zastonj. Lep spomin! Na drugi strani vežnih vrat je bila nonina trgovina. Tako se je imenovala tudi, ko je gumbe, zadrge, sukance in šivanke kratek čas prodajala Tadejina mama, ki se je ob tem počutila skoraj ponižano. Bila je učiteljica glasbe in nemškega jezika, a ji po vrnitvi iz tujine ni takoj uspelo dobiti ustreznega delovnega mesta, pa tudi noni je oddih prišel prav. Tako je vsaj trdila, saj je za pultom stala vse od mladih nog. Mama se je kmalu vrnila k notam in nona je dolga leta vztrajala na starem delovnem mestu, čeprav so bolečine v hrbtu postajale neznosne, kupcev pa je bilo vedno manj. Veleblagovnice so pač privlačnejše.

Gremo, se Tadeja že drugič to jutro potihoma spodbode in zavije po rahlo vzpenjajočem se cestišču proti majhnemu trgu. Sklene, da se ne bo menila za luknje v pločniku in se bo le previdno izogibala majhnim »bajerjem«, ki jih je zapustilo dolgo deževje. Hej, stari Florijan, reče kamnitemu kipu pred seboj – seveda le v mislih. Ljudje hitijo po ulici, mize na vogalu pred hotelom pa so skoraj povsem zasedene. Danes je ponedeljek, pomisli Tadeja, to je dober dan – razgiban, ampak ne hektičen. Vikendov ne mara, nedelj pa sploh ne. »Nedelje so za srečne ljudi,« je nekoč nekdo rekel, »osamljeni so takrat še bolj sami.«

So bile moje nedelje kdaj zares lepe, se mimogrede vpraša. Je bila srečna takrat davno, ko je kot najstnica na katero od nedelj z roko v roki hodila z nekom, ki se ga danes še komaj spomni? Velika ljubezen ni mogla biti, sicer bi se spomnila, in to vsaj z nekaj nostalgije. Počela je pač, kar so počeli vsi, in upala, da bo nekoč doživela tako intenzivna čustva, kot jih prikazujejo v operah, ki so bile v mladostniških letih pribežališče njenih sanj. Oder je utvara, le da se je tega zavedela veliko prepozno. Že dolgo si nedelje krajša s skrbnejšim urejanjem stanovanja in z upanjem na dober film v večernem programu na televiziji.

A danes ni nedelja. Ponedeljek je in končno spet sije sonce, pomisli in se isti hip skoraj spotakne čez napeto pasjo vrvico.

Pogleda na desno – majhen črno-bel kuštrav psiček z visoko dvignjenimi uhlji zagreto ovohava hišni vogal. Pogleda na levo – mlad fant enako zagreto nekaj pripoveduje dekletu na kolesu, ki ga smehljaje posluša. Tadeja obstane in čaka. Dekle jo opazi in pomigne z glavo. Fant se obrne. »Oh, oprostite!« Potegne vrvico, vendar se psiček upira, ker noče zapustiti privlačnih vonjav. Tadeji gre na smeh. Fant potegne močneje, psiček pa užaljeno popusti in se poskuša mimogrede posvetiti še Tadejinemu čevlju.

Tadeja se zasmeje. »Že v redu,« reče in se hitro malo skloni. »Priden,« tiho reče in ga pobože po kosmati glavi. Dlaka je topla in prijetno mehka, kar ji prija. Mogoče ima prijateljica Danijela vendarle prav. Že nekajkrat ji je mimogrede omenila, zakaj si ne omisli kake pasje družbe, Tadeja pa ji je vsakokrat odvrnila, da se je že zdavnaj navadila na samotarsko življenje brez obveznosti in da ji tako življenje ustreza. Pravzaprav sem bila vedno sama, je vsakokrat dodala v mislih, tudi tistih nekaj let, ko sem živela v družini. Ampak nesmiselno se ji je zdelo to pojasnjevati Danijeli, ki je od nekdaj živela in uživala v širokem družinskem krogu.

Odpravi se mimo kavarne in se še vedno izogiba lužam, ki se tudi na s soncem obsijanem trgu niso posušile. S pogledom hitro preleti mize. Mogoče za katero sedi znanka, s katero se bosta pozdravili ali celo spregovorili kakšno besedo. Zave se, da danes še nikomur ni rekla dobro jutro. Pred leti, ko se je kot invalidska upokojenka vrnila v domače mesto, se je starih znank in znancev izogibala. No, ne ravno njih, bolj njihovih vprašanj. Takrat se je trudila, da bi vse pustila za sabo. Da bi iz spomina izbrisala vse, kar je dotlej preživela – od mladostnih sanjarij in beganja za uspehom na pravljičnem opernem odru do bolj ali manj ponesrečenih ljubezenskih odnosov. Ni želela misliti na pretekle spodrsljaje ali žalovati za lepimi trenutki in majhnimi uspehi, ki jih je vendarle doživela, pa se ne bodo nikdar več ponovili. Vse to je zdaj preteklost. Neponovljiva. Dokončna. To ji je bilo jasno in s tem se je sprijaznila. A ob kakšnem nenadnem,

nepričakovanem srečanju je vendarle zabolelo, da so bili drugi še vpleteni v vsakdanje življenje, ona pa se mu je morala odpovedati. In to je peklo: bila je odrinjena. Ja! To je prava beseda! Tako znana. Pravzaprav jo spremlja že vse življenje. No, zdaj so v zasluženi odrinjenosti najbrž tudi drugi, zato bi se bežnega srečanja zlahka razveselila.

Med ljudmi, ki so si v kavarni privoščili dopoldansko osvežitev, ne opazi znanega obraza. Pravzaprav vidi samo mladino. Razumljivo, saj je na pragu novo študijsko leto. Zdaj torej tudi ne bo dobila priložnosti za »dobro jutro«. Tudi prav, zato res ne bo točila solz.

Na vogalu zavije na levo. Neumno. Do parka bi bilo bliže naravnost, ampak tam na levi je bil njen svet, njen del mesta. Po teh poteh je hodila že kot najstnica – dan za dnem in leto za letom. Najprej v glasbeno šolo, ki je pomenila prvi korak v želeno prihodnost. Od takrat je minilo – ob tej misli v sebi začuti nasmeh – približno pol stoletja, pa se ulica ni kaj dosti spremenila. Nizke stare hiše, ponekod z obnovljenimi zidovi, v pritličju pa trgovine in nekaj lokalov. Ampak takrat vsega tega še opazila ni! Ves njen jaz je bil zaverovan v neresnični svet romantičnih oper in ta obsedenost je trajala dolgo. Precej predolgo. Ni znala živeti. Si ni upala? Se ni naučila? Je bila napaka samo njena ali so bile krive tudi okoliščine? Vseeno je. Zdaj je prepozno. Po vrnitvi iz tujine je sklenila, da ne bo prežvekovala spominov, in po nekaj letih ji je to tudi kar uspelo. Torej: danes je danes, in čeprav je oktober na pragu, bo mogoče vendarle še nekaj sončnih dni.

Odloči se, da bo šla mimo šole. Nekoč »svoje« šole. Ponedeljek je in prijetno toplo. September je mimo, zato je pouk zagotovo že v polnem zaletu. Mogoče bo skozi odprto okno slišala učenko solopevskega oddelka, kako vadi razloženi trozvok po lestvici gor in dol. C – E – G – E – C. Cis – Eis – Gis – Eis – Cis. Z zlogi mi – mi – mi – mi – mi, ba ali na kak drug vokal. Ob tem bo morda sanjarila, kako bo čez nekaj let pela arije na velikem

odru in pred nabitim avditorijem, tako kot je sanjarila sama. Ampak sanje so … Kako je že pogosto poudarjal posrečen starejši kolega? Sanje so prazna pena. Gre spet za prepovedan spomin ali si je le privoščila kanec škodoželjnosti?

Ko pride do šole, ne sliši ničesar. Za trenutek obstane. Večina oken je zaprtih. Zagnanost je na začetku šolskega leta najbrž še na nizki stopnji. Tudi v redu, si reče in zavije proti parku.

Ko prispe do prvih dreves, za hip obstane in si spet privošči globok vdih. Ja, diši. Njen pogled zanese po močnih deblih navzgor h krošnjam – čisto na hitro – in upa, da so njeni zeleni prijatelji razumeli pozdrav. Za vsak primer jih vpraša, seveda molče, ali je z njimi vse v redu. *Ste srečno preživeli plohe zadnjih dni?* Precej razrita pot pod čevlji škrta.

Hej, srečen dan! Njena najljubša klop ni zasedena! Stopi hitreje, da je kdo ne bi prehitel. Skupina vrtčevskih otrok se na travniku podi okrog žoge. Rada jih opazuje. Ni prepričana, ali prihaja v ta del parka vedno ista skupina, saj je vrtcev v bližini več. Pravzaprav je vseeno. Opazuje jih in se zabava. Že pri teh drobižkih je izjemno jasno, kdo v skupini je alfa osebnost in kateri so večno drugi. Najbrž je to res prirojeno in velja za vsa okolja ter vse starosti. Na lastni koži je to večkrat občutila, že od šolskih dni. Sama je bila vedno med tistimi drugimi.

Za trenutek se ozre na pot, ki se vzpenja proti ribnikom. Kdove ali je tista punca danes že tekla mimo. Verjetno je športnica. Mogoče študentka? Dvajsetletnica? Kakšno leto več? Vitka je. Spotegnjena. Z dolgim svetlo rjavim čopom in v pošteno prepoteni majici. Z jopo trenirke, vedno zavezano okrog pasu, in v scefranih kavbojkah. Čudno, pravzaprav. A ne *džogajo* ponavadi v kakih pajkicah? Najbrž začne s tekom zgodaj, ko je še hladno. Ves september pred tistim deževnim tednom jo je opazovala, kako je vsak dan pritekla mimo. Mogoče celo že kdaj prej. Tek je zdaj priljubljen.

Ko sem bila njenih let, nismo tekle, pomisli. Škoda, tale punca je prav posrečena. No ja, mogoče sem danes prepozna ali pa se je zanjo že začelo študijsko leto, pomisli.

Tadejin pogled se vrne k otrokom. Kaj je zdaj to? Smo na pragu krize? Štiri roke dveh alfa samčkov se oklepajo žoge. Drobna obraza sta spačena od jeze, ustnice pa stisnjene. Zdaj zamahne noga večjega in brcne, potem poskuša enako nasprotnikova noga. Vsak vleče na svojo stran. Okrog njiju stojijo tisti večno drugi in ju molče opazujejo, nekateri radovedno, drugi malo prestrašeno. Vzgojiteljici nedaleč stran klepetata, nista še opazili, da grozi vojna nevarnost. Zdaj večji samček bliskovito dvigne roko in zgrabi nasprotnika za lase. Seveda vzgojiteljica vedno pravi: »Ne tepemo se, to ni lepo,« a o lasanju najbrž ni rekla besede. Žrtev izpusti žogo in zatuli. Vzgojiteljici planeta k fantkoma. Ena od njiju poskuša razkleniti prstke, ki so se zavozlali v kodrasto grivo. Zdaj tulita oba. In takoj za njima še dve deklici, čeprav verjetno še sami ne vesta, zakaj. Zmešnjava je na vrhuncu. Tadeja se zabava.

Prav tedaj priteče po poti dekle, tista tekačica. Taka je kot vedno. V beli majici, scefranih kavbojkah do kolen in z jopo, zavezano okrog pasu. Dolg čop svetlo rjavih las veselo opleta zdaj k eni, zdaj k drugi rami. Ko se dovolj približa, se ozre po razburjeni čredici, se zasmeje in teče naprej. Tadeja jo opazi, ko je že skoraj mimo, in gleda za njo. Dekle se ji zdi res posrečeno. Dan je zaradi nje svetlejši. Zdaj opazi, kako dekle med upočasnjenim tekom z levo roko odmakne jopo in iz žepa na kavbojkah potegne robec ali nekaj podobnega. Pri tem ji iz žepa še nekaj zdrsne in pade na tla. Dekle tega ne opazi in teče naprej. Tadeja od daleč ne razloči, kaj leži na tleh, zato za vsak primer vstane in pokliče: »Deklica! Halo, deklica!« Tekačica ne opazi, da so klici namenjeni njej. Nekaj otrok z roba vrtčevske skupine se obrne in začudeno pogleda Tadejo. Ena od vzgojiteljic se celo nejevoljno obregne: »Ja? Kaj je?«

»Nič! Nič!« odvrne Tadeja napol v zadregi in se obenem zave, da so to prve besede, ki jih je danes izrekla, in da je zato njen glas še za spoznanje bolj hripav kot sicer. Hitro se odkašlja, čeprav ve, da to ne bo prineslo posebne razlike, in malo glasneje doda: »Vse v redu, vse v redu.«

Seveda ni bilo vse v redu. Tekačica je nekaj izgubila, pa očitno ni opazila, saj se ni ustavila. In Tadeja se nenadoma počuti odgovorno. Punca je vendar skoraj kot nekakšna znanka. Če nekoga opaziš desetkrat ali petnajstkrat in potem nanj celo že skoraj čakaš, ni več popoln tujec, kajne? Tadeja za hip okleva, potem gre hitro do tistega nekaj na tleh in ga pobere. Gre za čuden, malo oguljen etui, iz njega pa štrlita dva ključa. In kaj zdaj? Dekle ne bo moglo domov? Se bo vrnila po isti poti in ga iskala? Naj jo počaka? Naj preprosto vrže etui nazaj na tla? Kaj, če ga najde kdo drug in ga za šalo zabriše v travo ali najbližji smetnjak? Tam ga dekle ne bo iskalo. Tadeja stopi še nekaj korakov naprej. Aleluja! Pa imamo spet problem! Prav. Bo pač malo počakala. Mogoče je dekle že priteklo do svojih vrat in opazilo, da potrebuje ključ, ki ga ni več v žepu. Počasi gre do najbližje klopi. Ne bo šla tja, kjer je sedela prej. Vrtčevska skupina se ravno odpravlja. Vzgojiteljici otroke razporejata v dvored – ali kako se že temu reče? Tudi sama je bila kot malčica dve leti v vrtcu in še vedno se spomni dveh vzgojiteljic. A jih nismo takrat klicali *tršica*? Ena od njih ji je primazala prvo klofuto v življenju. No ja, kakšnih petindvajset let pozneje so sledile še tri ali štiri. Takrat jih ni štela in po zadnji tudi ni več jokala. Njen kratki zakon je nosil pečat italijanskega temperamenta. Kaj je spet to? Že zdavnaj je sklenila, da ne bo več obujala spominov! Tistih, ki znajo še vedno zaskeleti, pa sploh ne.

Pogleda na uro. Pol ure bo počakala. No, mogoče tudi tri četrt ure. Še dobro, da klop stoji pod drevesom, ki ga sicer ne pozna, meče pa na klop prijetno senco, čeprav je odvrglo že precej listja. Oktober pač. Sonce je zdaj – opoldne – še presenetljivo toplo.

Ena ura je mimo. Dekleta ni od nikoder. Najbrž je bil kdo doma in ji je odprl. Dovolj čakanja. Tadeja vstane in opazi, da

so ji med dolgim sedenjem na klopi rahlo otekli gležnji, pa tudi bolečina v križu je izrazitejša. No ja, preživela je že kaj hujšega. Tole je bilo vendarle doživetje ali – recimo – vsaj dogodek. Nekoč bi bila o njem mogoče kaj napisala v dnevnik. V tistega, ki ji ga je podarila nona, ko je odhajala na prvi angažma v tujini. Morala ji je obljubiti, da bo vsak večer napisala nekaj besed ali vsaj »mu«, in nekajkrat je storila natanko to. Malo za šalo, malo zato, ker se ji je zdelo, da se res ni zgodilo nič omembe vrednega. Ne v njej ne okrog nje. Kadar pa so se zgodile stvari, ki so usodno posegle v njeno življenje, jo prebodle kot bodalo in jo skoraj dotolkle, ja, takrat pa se na stari, kmalu celo oguljeni dnevnik niti spomnila ni. Ampak danes je doživela svoj mali dogodek in nona bi bila vesela, če bi bil ovekovečen v njenem darilu. Škoda, da starega dnevnika že dolgo nima več. Nekje ga je spotoma izgubila. In nono zdaj lahko obišče samo še na pokopališču.

Tek skozi mesto za Jano ni prijeten. Takoj ko pride iz parka in mimo prvih hiš, opazi, da so ulice živahnejše, kot so bile poleti ali v septembru. Takrat je naletela kvečjemu na skupino osnovnošolcev, ki se za prepoteno tekačico v vlažni majici in razcefranih kavbojkah do kolen še zmenili niso. Zdaj je na ulicah že precej študentov, mogoče celo kak kolega, in bi se lahko kdo posmehnil ali celo obregnil. Norčevanje, ki ga je morala prenašati že v šoli, je pustilo nekaj posledic. Upočasni korake in poskuša misliti na besede, ki ji jih je nekoč zabičala psihologinja, h kateri jo je kot sedmošolko poslala pozorna učiteljica slovenščine: »Jaz sem jaz in to, kar mislijo o meni drugi, ni merilo.« Takrat ni veliko pomagalo, danes pa mogoče za drobec bolj.

Po najbolj obljudeni ulici se uspešno prebije v bližino hiš, pohiti čez trg in na mostu čez veliko reko spet globoko zadiha. Potem gre mimo ograje, ob kateri je pred časom doživela tisti

veliki nepozabni trenutek, in se je bežno dotakne. Zdaj še na hitro v trgovino. V desnem žepu zatipa štiri kovance – za jogurt, piščančjo hrenovko in pol štruce bo dovolj.

Zdaj ni več daleč do doma. Ko pride na dvorišče, presenečena opazi, da so vrata v njuno stanovanje napol odprta. Odrine jih, gre skozi tesno vežo, ki svojega imena pravzaprav ni vredna, in stopi v majhno kuhinjo. Prazna je. Odpre vrata v mračno spalnico.

»O, a si že doma? Je firma pogorela?«

»To bi bilo ful okej.« Glas zveni zdolgočaseno.

Jana obstane na pragu in s hitrim pogledom premeri položaj. Davorin – ali Davor, kot rajši sliši – oblečen leži na razkopani postelji. Niti superg ni sezul. Ne pogleda je, bulji v strop. Poleg postelje na tleh, ampak na dosegu roke, leži steklenica piva, kar sicer ni njegova navada – vsaj v opoldanskem času ne. Jasno mu je, da je Jani alkohol poseben problem.

Kaže, da grozi manjša kriza, ali celo večja. Sicer pa že nekaj časa skoraj ne gre brez njih. Zadnje mesece se je res marsikaj spremenilo. Včasih se je spraševala, kje se je izgubil njen Davor – nežni in razumevajoči Davor, ki je znal vsak problem obrniti na šalo. Ko se je vpisala na fakulteto in dobila skromno štipendijo, se je končno lahko odselila od doma, kjer skoraj ni več zdržala. Njen zlati Davor je imel v stanovanju poleg kuhinje še majhno luknjo. Jasno jima je bilo, da gre za formalnost in da je njena vselitev samo logično nadaljevanje čarobne in vznemirljive poletne ljubezni. No, vsaj zanjo, ker je bila prva »resna«. V sobici je spala samo prvo noč, in še takrat ne sama, nato pa se je tisto ležišče obema zazdelo pretesno za tako veliko ljubezen, kakršna je bila njuna. Že naslednjega večera se je preselila k njemu v večjo sobo in na udobno široko ležišče, nekoč zakonsko posteljo vdove, ki je stanovanje oddajala.

»Te je šef počastil z nagradnim dopustom ali je zmanjkalo elektrike?« Ne ve natanko, kaj Davor v svoji študentski službi pravzaprav dela. Ve le, da gre za računalnike in da je v tem pravi mojster.

»Ne.« Davor se prevali na bok. Zdaj sovraži tudi strop.

»Kaj je narobe?« Jana se trudi, da bi bile besede čim bolj sproščene, vsakdanje in neobvezujoče.

»Nič ni narobe, vse je super in tako bo tudi ostalo.« Besede se na pol dušijo v blazini.

Jani je jasno, da je pravzaprav nekaj zelo narobe. Stopi bliže k postelji na stran, ki ji Davor kaže hrbet. Ne najde pravih besed. Sede na rob in poskuša napeti možgane. Ob tem času Davor ob delavnikih še nikoli ni bil doma, niti enkrat v celem lanskem letu. V tem podjetju je bil zadovoljen, tudi s plačilom, in menda ga je šef pogosto hvalil. Letos nista govorila o njegovem študentskem delu – pravzaprav samo o tem, da bi morala tudi ona kaj poiskati. Finance močno škripajo. On je v zadnjem letniku dodiplomskega študija, potem ga čaka še magisterij. Zanjo je vse to še daleč.

»A bi mi povedal, zakaj si prišel tako zgodaj domov? Si zbolel?«

»Sem ti že rekel, da je vse v redu. Stari je ful tečen, jaz pa se ne pustim terorizirati. Nisem noben … noben … tlačan.«

Jana se ugrizne v ustnico, zdajle se ne sme zasmejati. Lahko bi se še bolj razkuril. Ampak beseda »tlačan« iz njegovih ust je res smešna. Zveni tako čudno, nekako arhaično. Vsekakor neobičajno za njegov siceršnji besednjak. Nekaj ga je pošteno razjezilo. Bi smeh sprostil zadevo? Ne, bolje je, da ne tvega. S prepiri ima za seboj nekaj let slabih izkušenj. Previdno mu reče: »Seveda nisi tlačan in če ti zdajle ni za…«

»Vraga, ne moreš držati jezika? Vse mi dol visi!« zagode in glavo jezno še bolj zakoplje v blazino.

Jana vstane in prvič, odkar je stopila v sobo, globoko zadiha. Zrak je zatohel. Lahko bi rekla, da smrdi kot v oštariji, polni preznojenih gostov. Ozre se k oknu. Zaprto je, čeprav je lep dan. Stopi do okna, potegne napol spuščeni rolo navzgor in odpre okno. Sede na okensko polico. Ne ve natanko, kaj bi. Zadnje čase sta se res večkrat prepirala, ampak šlo je za besedo proti besedi. Njegovih besed je bilo vedno več, ampak tudi ona je brez zadržkov povedala svoje. Zamere niso nikoli dolgo trajale. To zdajle pa je bilo novo.

Ozre se po sobi, ki ji vse leto ni posvečala posebne pozornosti. Seveda jo je tu in tam pometla pa pobrisala prah, nekajkrat si je pri gospodarici celo izposodila sesalec, ampak nikoli ni pomislila, da bi jo lahko spremenila ali preuredila. Bila je samo zatočišče za ljubezen, počitek, piflanje … Postelja, miza, stol, omara. Na stranico omare je naslonjena Davorjeva kitara. Nanjo je igral samo, kadar je bil sam. Kakor hitro je stopila v sobo, je kdaj samo zabrenkal na posamično struno, jo privil – kako se že temu pravilno reče? – in čakal, da je spet odšla v kuhinjo. In tam je morala paziti, da ni povzročala hrupa. O glasbi nista nikoli govorila. Ona ni veliko vedela o njej, zanj pa je bila tabu. Nekoč je samo mimogrede omenil, da si je želel postati kitarist in igrati v bendu, pa se mu nekako ni izšlo.

Je zadremal? Jana gre previdno okrog postelje. Obraz je zarinil v blazino. No ja, ni dojenček, torej se ne bo zadušil. Tiho odpre vrata in odide v kuhinjo. Med tednom, ko je bil Davor v pisarni ali na faksu do poznega popoldneva, ni kuhala kosila. Ne spomni se, ali je v hladilniku kaj uporabnega. Bi si lahko hrenovko delila? Ali naj še enkrat skoči v trgovino? Je v škatli kaj denarja? Naj vpraša Davorja? Ji bo spet kaj zabrusil? Jana čuti, da je utrujena in da ji je naenkrat za vse skupaj vseeno. Čez nekaj dni bo dobila študentske bone, potem pa si bo treba izmisliti samo kaj skromnega za večerjo. Pogleda v omarico. Rešitev: pol vrečke makaronov in dve konzervi hašeja. Bil je v akciji. Te so ji še kako znane iz otroških let. Pristavi lonec z vodo. Odide v kopalnico, sleče preznojeno majico in jo vrže v vedro. Potem gre v sobo po svežo.

Davor sedi na postelji in v rokah drži kitaro. Ne igra zares, s prsti rahlo drsi po strunah, kot bi jih božal.

»Makaroni bodo čez deset minut.«

»Mhm.«

Jana se vrne v kuhinjo in vrže testenine v krop. Kuhinja je majhna, miza tudi. Stoji ob steni. Sedita si nasproti, ob krajših stranicah. Molčita. Davor z žlico počasi meša makarone in